

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

23.04.031.308-2014

7

Αρ. Φακ.: ΤΕΤ 9295
Αρ. Τηλ.: 22714380
Αρ. Φαξ: 22387152
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: BSRD@centralbank.cy

5 Μαρτίου 2018

ΚΤΚ - ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΗ

Πρόεδρο
Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών
και Προϋπολογισμού
Βουλή των Αντιπροσώπων
Λευκωσία

**Με το χέρι και με
ηλεκτρονικό ταχυδρομείο**

**Θέμα: Υποβολή στοιχείων αναφορικά με την πορεία των αναδιαρθρώσεων
των δανείων σε ελβετικό φράγκο**

Αναφορικά με την πορεία των αναδιαρθρώσεων των δανείων σε ελβετικό φράγκο που έχουν χορηγηθεί από τα πιστωτικά ιδρύματα, επισυνάπτεται σχετικό σημείωμα της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου που καλύπτει την περίοδο μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2017.

Με εκτίμηση,

Γιάγκος Δημητρίου
Αναπληρωτής Ανώτερος Διευθυντής
Διεύθυνση Εποπτείας

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

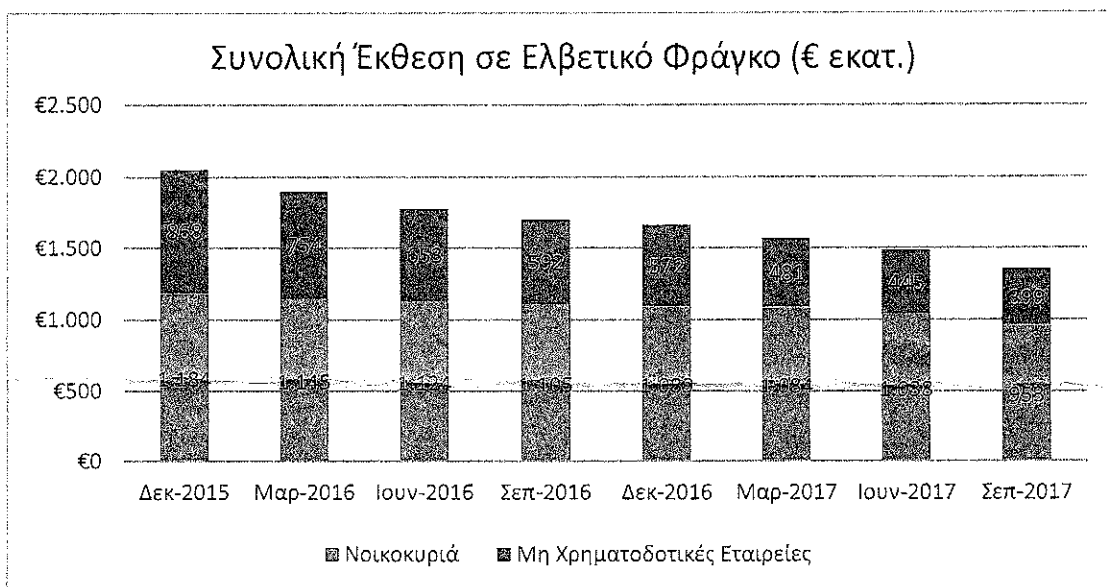
Έκθεση για τα δάνεια σε ελβετικό φράγκο που έχουν χορηγηθεί από τα πιστωτικά ιδρύματα

Εισαγωγή

1. Σε συνέχεια της συζήτησης στη Βουλή των Αντιπροσώπων τον Οκτώβριο 2015 σχετικά με το θέμα των στεγαστικών δανείων σε ελβετικό φράγκο, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) παράτρυνε τα τρία πιστωτικά ιδρύματα (Τράπεζα Κύπρου, Ελληνική Τράπεζα και Alpha Bank Cyprus) τα οποία ήταν περισσότερο εκτεθειμένα σε δάνεια σε ελβετικό φράγκο, όπως αναλάβουν σχετικές πρωτοβουλίες ούτως ώστε να προσφέρουν επιπλέον κίνητρα προς τους δανειολήπτες σε ελβετικό φράγκο για να αναδιαρθρώσουν τα δάνειά τους, μειώνοντας με αυτό τον τρόπο την έκθεση των πιο πάνω ιδρυμάτων σε ξένο νόμισμα.
2. Κατά την ίδια περίοδο, η ΚΤΚ απαίτησε την υποβολή σχετικής τριμηνιαίας εποπτικής κατάστασης σε ηλεκτρονική μορφή από τα τρία πιστωτικά ιδρύματα με σκοπό την τακτική παρακολούθηση της πορείας της έκθεσης των εν λόγω πιστωτικών ιδρυμάτων σε δάνεια σε ελβετικό φράγκο.
3. Η κατάσταση που υποβάλλεται από τα πιστωτικά ιδρύματα δεν περιορίζεται μόνο στην απλή καταγραφή της έκθεσης σε ελβετικό φράγκο αλλά περιλαμβάνει και την εξέλιξη των αναδιαρθρώσεων με βάση το είδος μεθόδου/λύσης που επιλέγεται από τα συμβαλλόμενα μέρη. Ως εκ τούτου, στην κατάσταση περιλαμβάνεται και η έκθεση των πιστωτικών ιδρυμάτων σε δάνεια σε ευρώ ή στερλίνα η οποία προέρχεται από αναδιαρθρωμένα δάνεια σε ελβετικό φράγκο.

Ανάλυση

4. Τα συνολικά δάνεια σε Ελβετικό Φράγκο που έχουν χορηγηθεί από τα πιστωτικά ιδρύματα σημείωσαν περαιτέρω μείωση το τελευταίο τρίμηνο του έτους, συνεχίζοντας την καθοδική πορεία που παρατηρήθηκε κατά προηγούμενα τρίμηνα. Συνοπτικά, η συνολική έκθεση σε Ελβετικό Φράγκο κατά το Δεκέμβριο 2015 ανερχόταν σε €2.052 εκατ., εκ των οποίων €1.184 εκατ. αφορούσαν δάνεια προς νοικοκυριά και €868 εκατ. σε μη χρηματοδοτικές εταιρείες (ΜΧΕ), ενώ κατά το Σεπτέμβριο 2017 η συνολική έκθεση μειώθηκε σε €1.352 εκατ., εκ των οποίων €953 εκατ. αφορούσαν δάνεια προς νοικοκυριά (μείωση €85 εκατ. κατά το τελευταίο τρίμηνο) και €399 εκατ. δάνεια προς ΜΧΕ (μείωση €46 εκατ. κατά το τελευταίο τρίμηνο).

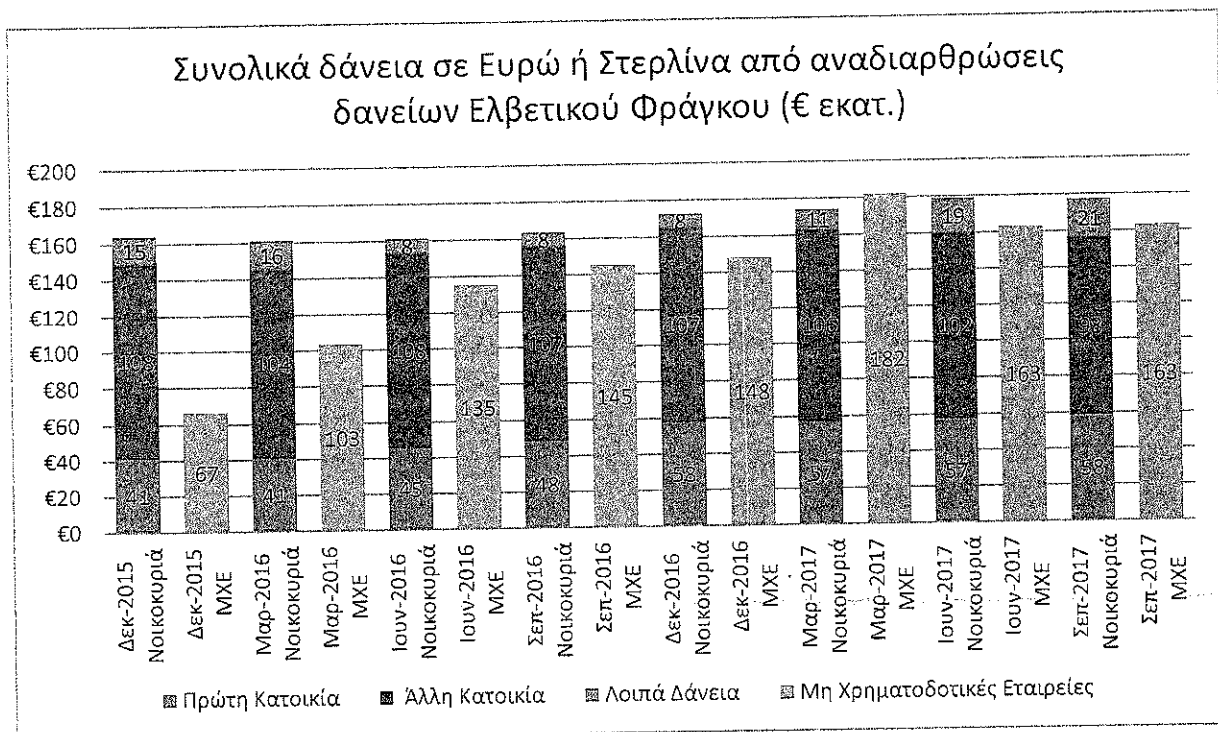

Συνολικά δάνεια ανά κατηγορία (€ εκατ.)		Δεκ-2015	Ιουν-2016	Δεκ-2016	Μαρ-2017	Ιουν-2017	Σεπτ-2017	
		Συνολικά δάνεια	Συνολικά δάνεια	Συνολικά δάνεια	Συνολικά δάνεια	Συνολικά δάνεια	Συνολικά δάνεια	
Νοικοκυριά		€1.184	€1.124	€1.089	€1.084	€1.038	€953	
ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	Στεγαστικά δάνεια	€951	€893	€856	€849	€814	€757	
	ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	Κύρια κατοικία	€287	€256	€249	€246	€238	€217
		Άλλη	€664	€615	€607	€603	€576	€540
	Καταναλωτικά δάνεια	€72	€68	€62	€63	€60	€55	
	Λοιπά δάνεια	€161	€163	€171	€172	€154	€141	
Μη Χρηματοδοτικές Εταιρείες		€868	€654	€572	€481	€445	€399	
Σύνολο		€2.052	€1.778	€1.661	€1.566	€1.484	€1.352	

5. Συγκεκριμένα, τα συνολικά δάνεια σε ελβετικό φράγκο που έχουν χορηγηθεί από τα πιστωτικά ιδρύματα μειώθηκαν κατά €700 εκατ. κατά την περίοδο Δεκεμβρίου 2015-Σεπτεμβρίου 2017, εκ των οποίων €469 εκατ. αφορούν ΜΧΕ και τα υπόλοιπα €231 εκατ. αφορούν δάνεια προς νοικοκυριά. Η μείωση στα συνολικά δάνεια των τριών πιστωτικών ιδρυμάτων οφείλεται, κυρίως, στη συνεχιζόμενη εξυπηρέτηση/αποπληρωμή των υφιστάμενων δανείων και μερικώς σε μετατροπή/αναδιάρθρωση δανείων από ελβετικό φράγκο σε ευρώ ή στερλίνα. Από τα στοιχεία που λαμβάνει η ΚΤΚ, φαίνεται ότι τα πιστωτικά ιδρύματα καταφέρνουν να αναδιρθρώσουν πιο αποτελεσματικά τον δανεισμό των ΜΧΕ καθώς έχουν καταφέρει να περιορίσουν σημαντικά τα ανοίγματά τους σε ελβετικό φράγκο. Συγκεκριμένα, ο δανεισμός των ΜΧΕ σε ελβετικό φράγκο έχει μειωθεί κατά 54%, ενώ η αντίστοιχη πτώση για τα νοικοκυριά έφθασε το 20% κατά την ίδια περίοδο. Πρέπει να σημειωθεί, όμως, ότι ο ρυθμός που παρατηρείται στη μείωση των συνολικών ανοιγμάτων προς νοικοκυριά έχει περιοριστεί αισθητά κατά τα τελευταία τρίμηνα μετά την αυξανόμενη

τάση που παρατηρήθηκε στα αρχικά τρίμηνα του προηγούμενου έτους. Σε αντίθεση, έχει παρατηρηθεί σημαντική μείωση σε όλα τα τρίμηνα από το Δεκέμβριο 2015 μέχρι το Σεπτέμβριο 2017 στα ανοίγματα προς ΜΧΕ.

6. Η κυριότερη μέθοδος αναδιάρθρωσης είναι η μετατροπή του δανείου από ελβετικό φράγκο στο νόμισμα εισοδημάτων του δανειολήπτη, ήτοι ευρώ ή στερλίνα. Από τα μέχρι τώρα στοιχεία που έχει συλλέξει η ΚΤΚ, φαίνεται ότι ο συνολικός δανεισμός που έχει χορηγηθεί από τα τρία πιστωτικά ιδρύματα σε ευρώ ή στερλίνα που προέρχεται από αναδιάρθρωση δανείων σε ελβετικό φράγκο έχει αυξηθεί συνολικά κατά €109 εκατ. κατά την περίοδο Δεκεμβρίου 2015-Σεπτεμβρίου 2017, χωρίς ουσιαστική μεταβολή κατά το τελευταίο τρίμηνο. Συγκεκριμένα, τα δάνεια σε ευρώ ή στερλίνα κατά το Δεκέμβριο 2015 ανήλθαν στα €231 εκατ. ενώ κατά το Σεπτέμβριο 2017 έφτασαν σε €340 εκατ.. Στην κατηγορία αυτή τα δάνεια προς ΜΧΕ έχουν αυξηθεί κατά €96 εκατ. Τα δάνεια προς νοικοκυριά στην ίδια κατηγορία έχουν αυξηθεί συνολικά κατά €13 εκατ. κατά την ίδια περίοδο. Σημειώνεται, όμως, ότι τα στεγαστικά δάνεια (για κύρια και άλλη κατοικία) στη συγκεκριμένη κατηγορία συνολικά παρουσιάζουν αύξηση κατά €7 εκατ. (€156 εκατ. το Σεπτέμβριο 2017 έναντι €149 εκατ. το Δεκέμβριο 2015), η οποία ουσιαστικά αφορά άνοδο στα στεγαστικά δάνεια κύριας κατοικίας κατά 42% από €41 εκατ. το Δεκέμβριο 2015 σε €58 εκατ. το Σεπτέμβριο 2017 παραμένοντας, όμως, σταθερά κατά το τελευταίο τρίμηνο, ενώ τα στεγαστικά δάνεια για άλλη κατοικία παρουσίασαν ελαφρά μείωση κατά τα 2 τελευταία τρίμηνα κατά €8 εκατ.

Από τα πιο πάνω στοιχεία, τουλάχιστον κατά τα προηγούμενα τρίμηνα, φαίνεται ότι οι δανειολήπτες κύριας κατοικίας καταλήγουν σε συμφωνία μετατροπής των δανείων σε ελβετικό φράγκο σε δάνεια σε ευρώ/στερλίνα πολύ πιο εύκολα με την τράπεζα παρά οι δανειολήπτες άλλης κατοικίας. Οι τρεις παράγοντες που, ενδεχομένως, να επηρεάζουν προς αυτή την κατεύθυνση είναι: (α) οι όροι προσφοράς των τραπεζών για μετατροπή των δανείων είναι πιο ελκυστικοί προς τους δανειολήπτες κύριας κατοικίας, (β) οι δανειολήπτες κύριας κατοικίας είναι πιο δεχτικοί και συνεργάσιμοι για την αναδιάρθρωση των δανείων τους γενικότερα και (γ) η πρωτοβουλία της ΚΤΚ για αποτελεσματική αναδιάρθρωση των δανείων σε ελβετικό φράγκο είχε πρωταρχικό στόχο αυτή την κατηγορία δανειοληπτών.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

7. Τα πιστωτικά ιδρύματα αναφέρουν, επίσης, το ποσό των δανείων σε ελβετικό φράγκο που σωρευτικά έχει διαγραφεί ή αποπληρωθεί ανά κατηγορία. Μέχρι το Σεπτέμβριο 2017 τα τρία πιστωτικά ιδρύματα είχαν προχωρήσει σε διαγραφή δανείων €76 εκατ. ως σύνολο, εκ των οποίων €38 εκατ. αφορούσαν δανεισμό προς νοικοκυριά (€32 εκατ. στεγαστικά δάνεια), ενώ τα υπόλοιπα €40 εκατ. αφορούσαν δανεισμό προς ΜΧΕ. Αντίστοιχα, τα νοικοκυριά αποπλήρωσαν €60 εκατ. (εκ των οποίων τα €38 εκατ. αφορούσαν άλλη κατοικία και τα €15 εκατ. την κύρια κατοικία) ενώ τα ΜΧΕ έχουν προχωρήσει σε αποπληρωμή δανείων ύψους €57 εκατ.

Σωρευτικά δάνεια που έχουν διαγραφεί ή αποπληρωθεί (€ εκατ.)		Δεκ-2015		Ιουν-2016		Δεκ-2016		Μαρ-2017		Ιουν-2017		Σεπτ-2017		
		A	Δ	A	Δ	A	Δ	A	Δ	A	Δ	A	Δ	
Νοικοκυριά		€29	€10	€39	€16	€51	€29	€55	€31	€60	€35	€63	€38	
ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	Στεγαστικά δάνεια	€25	€9	€37	€14	€45	€24	€48	€26	€52	€29	€55	€32	
	ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ	Κύρια κατοικία	€5	€2	€8	€3	€11	€4	€12	€5	€14	€5	€15	€7
		Άλλη κατοικία	€21	€8	€28	€11	€34	€19	€35	€21	€38	€23	€40	€25
	Καταναλωτικά δάνεια	€3	€1	€2	€1	€4	€3	€5	€4	€5	€4	€5	€3	
	Λοιπά δάνεια	€1	€0	€1	€1	€2	€2	€3	€2	€3	€3	€4	€3	
Μη Χρηματοδοτικές Εταιρείες		€8	€2	€24	€20	€31	€27	€56	€40	€61	€39	€57	€38	
Σύνολο		€37	€12	€63	€36	€82	€57	€111	€71	€120	€75	€120	€76	

A = Αποπληρωμή.

Δ = Διαγραφή.

8. Τα στοιχεία που αποστέλλονται στην ΚΤΚ από τα πιστωτικά ιδρύματα καλύπτουν δύο κατηγορίες δανείων σε ελβετικό φράγκο, ήτοι τα εξυπηρετούμενα δάνεια και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Από τα στοιχεία που συλλέγηκαν μέχρι το Σεπτέμβριο 2017 προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Συνολικά η έκθεση των τραπεζών σε εξυπηρετούμενες υποχρεώσεις έχει σημειώσει αναλογικά μεγαλύτερη πτώση κατά 47% ενώ η έκθεση σε μη εξυπηρετούμενες υποχρεώσεις έχουν μειωθεί κατά 30%.
- Τα εξυπηρετούμενα δάνεια προς νοικοκυριά έχουν σμικρυνθεί κατά 46% ενώ τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια κατά μόλις 11%.
- Όσον αφορά ΜΧΕ, για τα εξυπηρετούμενα δάνεια παρουσιάστηκε μείωση 48% ενώ για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια πτώση 56%.
- Ενδεχομένως, οι τράπεζες να είναι πιο έτοιμες να προχωρήσουν σε αναδιάρθρωση μη εξυπηρετούμενων δανείων προς ΜΧΕ παρά προς νοικοκυριά.

9. Τα στοιχεία που έχει συλλέξει η ΚΤΚ καταδεικνύουν σημαντική αύξηση στο ποσοστό των εξυπηρετούμενων δανείων όταν αυτά έχουν μετατραπεί από ελβετικό φράγκο σε Ευρώ ή στερλίνα σε σύγκριση με το ποσοστό των αντίστοιχων δανείων που παραμένουν σε ελβετικό φράγκο. Σημειώνεται ότι, η αποτελεσματικότητα των εν λόγω αναδιρθρώσεων θα διαφανεί σε βάθος χρόνου καθώς πολλές από τις συμφωνίες αναδιάρθρωσης ενδεχομένως να περιέχουν και περίοδο χάριτος αποπληρωμής κεφαλαίου.

10. Συμπερασματικά, κατά το τελευταίο τρίμηνο συνεχίστηκε η πτωτική πορεία στα ανοίγματα των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ελβετικό φράγκο, κυρίως, λόγω των αναδιρθρώσεων που έχουν επιτύχει οι τράπεζες σε δάνεια προς ΜΧΕ. Έχουν ήδη διαγραφεί ή αποπληρωθεί δάνεια

σε ελβετικό φράγκο €196 εκατ. ενώ έχουν μετατραπεί σε ευρώ ή στερλίνα άλλα €340 εκατ. Ο συνολικός δανεισμός σε ελβετικό φράγκο που αφορά την κύρια κατοικία έχει μειωθεί από €287 εκατ. το Δεκέμβριο 2015 σε €217 εκατ. το Σεπτέμβριο 2017, εκ των οποίων τα €78 εκατ. αφορούν δάνεια με αρχικό ποσό χορήγησης κάτω των €250.000.

11. Η ΚΤΚ συνεχίζει να παρακολουθεί τακτικά τις αναδιαρθρώσεις δανείων σε ελβετικό φράγκο.